

Zorgbeleid

visie en zorgplan

Vrije Basisschool Vlierbeek
Abdij Vlierbeek 1 – Liemingenstraat 11
3010 Kessel-Lo

Overzicht

Onze zorgvisie

welbevinden, betrokkenheid en verbondenheid
samenwerking
uitdaging
vertrouwen en overleg
draagkracht
gelijke groeikansen

Ons zorgplan: hoe organiseren we onze zorg op school?

1. Zorg op school volgens het zorgcontinuüm
  - fase 0: brede basiszorg
  - fase 1: verhoogde zorg
  - fase 2: uitbreiding van zorg
  - fase 3: overstap naar een school op maat
2. Ons zorgteam
  - de klasleerkracht
  - de zorgleerkracht of ondersteuner
  - de zorgcoördinator
  - de directie
  - het CLB
    - opdracht
    - uitgangspunten
    - werking
  - externen
3. Ouders als partner
4. Het leerlingvolgsysteem Questi
5. Overleg
6. Testing
7. Overgangsmomenten

Onze zorgvisie

Wij geloven in ...

Welbevinden, betrokkenheid en verbondenheid

We vinden het erg belangrijk dat kinderen zich **goed en betrokken** voelen op onze school. Dit proberen we te bereiken door een **veilig klasklimaat** te creëren en aandacht te geven aan de **sociaal-emotionele ontwikkeling** van jullie kind.

We leren onze kinderen kennen: we luisteren, kijken en observeren. We ontdekken **verschillen** tussen kinderen en aanvaarden die, gelovend in de **leergierigheid** en het **talent** van elk kind.

Samenwerking

Elk kind zorg op maat bieden, is een **teamopdracht**. Het zorgbeleid is de verantwoordelijkheid van het hele schoolteam. De klasleerkracht staat hierin **centraal**, maar kan rekenen op de **hulp** van zijn collega's, de directie en het zorgteam.

Uitdaging

We bieden een **krachtige leeromgeving**: welbevinden, verbondenheid, betekenisvol leren, een positieve ingesteldheid, gedreven leerkrachten ... We proberen elk kind uit te dagen op zijn niveau en het tegelijk kansen te bieden op succes.

Vertrouwen en overleg

We garanderen een grote betrokkenheid van alle partners, de leerkracht als onderwijsexpert en de ouders als opvoedingsdeskundige. Wederzijds **respect en vertrouwen** staan centraal.

Goed overleg speelt ook een belangrijke rol. Binnen ons team en in samenwerking met ouders en externen streven we steeds naar een transparante manier van werken.

Draagkracht

Bij het werken aan een ideale schoolorganisatie botsen wij ook wel eens op **grenzen**. We **bewaken en ondersteunen** daarom de draagkracht van iedereen die betrokken is bij de zorg op onze school.

Gelijke groeikansen

Elk kind is in staat te groeien en zichzelf volledig te **ontplooiën**. Door **doelgericht** te werken en de talenten van ieder kind te **stimuleren**, moedigen we hen aan hun grenzen te verleggen.

Ook als school proberen we onze grenzen te verleggen. Een geïntegreerd zorgbeleid is een proces waarin ook wij willen blijven groeien, elk jaar opnieuw.

Ons zorgplan

1. Het zorgcontinuüm: zorg voor elk kind

bron: prodiagnostiek.be

Ons zorgbeleid volgt de 4 fases van het zorgcontinuüm.

Fase 0: brede basiszorg

Zorg begint bij algemene **preventie** en bij **brede basiszorg**. Dit is de zorg die elke leerkracht biedt aan alle leerlingen om met kwaliteitsonderwijs optimale ontwikkelingskansen na te streven. De **klasleerkracht** is hier de spilfiguur.

Brede basiszorg houdt onder andere in:

- zorg voor een basisveiligheid waarin leerlingen zich geborgen voelen
- zorg voor een gestructureerde en duidelijke aanpak met klaseigen afspraken
- zorg voor een rijke leeromgeving
- preventie om problemen te voorkomen
- differentiatie door de leerstof/activiteiten aan te passen in tijd, hoeveelheid of moeilijkheid
- gebruik van aangepaste werkvormen

De klasleerkracht biedt **de eerstelijns hulp** in de klas. Hij/zij krijgt ondersteuning van de zorgleerkracht in het uitbouwen van een krachtige leeromgeving en het inspelen op gewone zorgvragen.

Fase 1: verhoogde zorg

Soms volstaat de brede basiszorg niet of slechts gedeeltelijk om tegemoet te komen aan wat een leerling nodig heeft om een onderwijsdoel te bereiken. **Ondersteund** door het zorgteam voorziet de leerkracht verhoogde zorg, bij voorkeur binnen de klascontext.

Verhoogde zorg houdt onder andere in:

- meer leertijd creëren
- kleine tekorten onmiddellijk remediëren
- extra hulpmiddelen inschakelen
- uitbreidingstaken voorzien voor meer begaafde leerlingen
- individuele remediëring en verdieping aanbieden
- een flexibele klasorganisatie hanteren
- leerlingen kunnen individueel of in groepjes begeleid worden door de zorg- of klasleerkracht
- socio-emotionele begeleiding door de zorgleerkracht
- opstellen van een individueel werkplan rond gedrag en werkhouding

Fase 2: uitbreiding van zorg

Wanneer de leerling weinig vorderingen maakt ondanks alle begeleiding in de klas, wordt **het CLB** betrokken bij de individuele probleemanalyse. Samen zoeken we welke **bijkomende ondersteuning** en hulp **nodig en haalbaar** is. We gaan de leerling dan nog intensiever begeleiden binnen de draagkracht van de werking van de klas. Ouders worden op de hoogte gebracht.

Afspraken en speciale maatregelen worden in de vorm van een handelingsplan opgesteld. Hierbij ligt de focus niet op wat het kind heeft, maar wel op wat het kind **nodig** heeft. De meeste leerlingen kunnen aan de hand van deze speciale maatregelen het leerprogramma blijven volgen en behalen zo hun getuigschrift lagere school. Voor andere leerlingen moeten we het leerprogramma aanpassen. (Zie fase 3.)

Uitbreiding van zorg houdt onder andere in:

- hulp van het CLB: observaties, advies, IQ-afname, specifieke of brede testing,...
- externen kunnen ingeschakeld worden: logopedist, kinesist, ONWOB, ...
In samenspraak met de ouders zullen wij steeds contact opnemen met de externen zodat we onze werking op elkaar kunnen afstemmen.
- aanbieden van REDICODI-maatregelen: remediëren (gericht oefenen), differentiëren (oefenen op maat), compenseren (met gebruik van hulpmiddelen) en dispensereren (individueel aangepast leertraject).

Fase 3: IAC (individueel aangepast curriculum) of overstap naar een school op maat

Heel soms zijn onze **zorggrenzen** bereikt en kunnen we de leerling niet voldoende helpen, waardoor zijn of haar **ontwikkeling** stil staat. In zo'n situatie dringt het zich soms op om een overstap te maken naar een andere school. Een school die beter kan inspelen op de **specifieke behoeften** van het kind. Dit gebeurt enkel en alleen als voorgaande stappen zijn doorlopen en we echt geen resultaten boeken of wanneer het welbevinden van het kind er erg onder lijdt. We gaan hierbij samen op weg: ouders, directie, leerkrachten, zorgteam.

Leerlingen met een **IAC** ontvangen hun getuigschrift van de lagere school niet en starten in de 1B-klas. Als zij dit jaar met succes beëindigen, behalen zij alsnog hun getuigschrift lagere school.

2. Ons zorgteam

Ons uitgangspunt is: ieder kind telt. Van daaruit werkten we een zorgvisie uit die rekening houdt met de minder sterke, maar ook met de sterkere leerlingen en dit zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel vlak. Ons doel is met andere woorden **maximale ontwikkelingskansen** bieden voor elk kind op onze school.

De klasleerkracht

De klasleerkrachten vormen de **basis** voor het zorgbeleid op school. Zij **observeren**, **begeleiden** en bieden eerste hulp in de klas. Er wordt gedifferentieerd zodat ieder kind op zijn eigen niveau kan werken.

Verder hebben zij ook een **signaalfunctie**: zij informeren het zorgteam bij zorgvragen die niet of moeilijk in de klas te behandelen zijn. Het zorgteam kan dan advies of bijkomende hulp verlenen.

De zorgleerkracht of ondersteuner

De zorgleerkrachten werken steeds **vanuit overleg** met de klasleerkracht en waar nodig met de zorgcoördinator. Zij werken vaak in **kleinere groepjes** om zo meer leer-en oefenkansen te bieden en om vlotter te kunnen differentiëren. Dit kan **klasintern of klasextern** gebeuren.

Wanneer kinderen een tijdje afwezig zijn geweest, werken de zorgleerkrachten ze zo nodig bij. Zij helpen bij de afname van testen van het leerlingenvolgsysteem, bij het uitwerken van extra en/of aangepast oefenmateriaal.

Verder worden zorgleerkrachten ook ingeschakeld om een klas over te nemen wanneer klasleerkrachten op bijscholing zijn, afwezig zijn of overlegmomenten bijwonen.

De zorgcoördinator

Zorgcoördinatoren verbreden in de eerste plaats de draagkracht van de klasleerkracht. Ze hebben als taak alle **zorginitiatieven te coördineren**. De zorgcoördinatoren zijn een zichtbaar **aanspreekpunt** voor elke zorgvraag in de school.

De zorgcoördinatoren werken op drie niveaus.

Op schoolniveau

De zorgcoördinatoren denken mee na over de schoolwerking, over nieuwe ontwikkelingen en hoe we de kwaliteit van ons onderwijs kunnen behouden en verbeteren. Regelmatig vergaderen directie en zorgcoördinatoren over de werking van de school.

De zorgcoördinatoren coördineren ook het overleg tussen CLB, ouders en externe begeleiders wanneer dit noodzakelijk is.

Op leerkrachtniveau

Er is op regelmatige basis een overleg tussen de zorgcoördinatoren en de klasleerkrachten waarin de klaswerking, kinderen of deelleergebieden besproken kunnen worden. De zorgcoördinatoren gaan samen met de klasleerkracht en zorgleerkracht op zoek naar geschikte hulpmiddelen om kinderen te begeleiden die het moeilijker hebben, maar ook hoe we de kinderen meer uitdaging kunnen bieden, hoe we de werkhouding van kinderen kunnen verbeteren, hoe we het leren kunnen ondersteunen, hoe we hen in groep beter laten renderen,....

Op kindniveau

De zorgcoördinatoren volgen gedurende verschillende schooljaren dezelfde kinderen op, waardoor zij goed op de hoogte zijn van de evolutie van kinderen. Zij ondersteunen de leerlingen individueel of in groepjes zowel in als buiten de klas. Zij observeren leerlingen waarvoor problemen doorgegeven werden door de klasleerkracht, problemen op leergebied en/of gedrag en sociaal functioneren. De zorgcoördinatoren peilen naar welbevinden en betrokkenheid van de leerlingen en bieden sociaal-emotionele ondersteuning indien nodig.

De directie

De directeur is verantwoordelijk voor het pedagogisch beleid van de school. Hij bewaakt de evaluatie en bijsturing van het voorgestelde zorgbeleid. Hij heeft een onderwijskundige, adviserende en coachende functie.

CLB en externen

Het CLB

In fase 2 van het zorgcontinuüm komt er een nauwe samenwerking tot stand tussen de school, het kind, de ouders, het CLB en eventueel externe begeleiders.

Hieronder vindt u onze CLB-medewerkers.

CLB-anker kleuterschool en 1ste, 2de, 3de en 4de lj.	Els Reekmans	els.reekmans@vclbleuven.be	0490 64 51 53
CLB-anker 5de en 6de lj.	Joke Vandervurst	joke.vandervurst@vclbleuven.be	0490 64 51 09
CLB-arts	Alexandra Segers	alexandra.seghers@vclbleuven.be	0490 64 51 32
CLB-paramedisch werker	Sien Van Ginderdeuren	sien.vanginderdeuren@vclbleuven.be	0490 64 51 59

Opdracht

Het Centrum voor Leerlingenbegeleiding wil bijdragen tot het verhogen van het welbevinden van leerlingen. Dat doen ze in nauwe samenwerking met de ouders en de school. Ze werken op vier domeinen:

- leren en studeren
- preventieve gezondheidszorg
- psychisch en sociaal functioneren
- schoolloopbaanbegeleiding

Uitgangspunten

De begeleiding door het CLB is in belangrijke mate gericht op **vragen** die leerlingen, ouders, leerkrachten en scholen aan hen stellen.

Daarnaast doet het CLB ook een eigen **aanbod** in de verschillende begeleidingsdomeinen. Leerlingen, ouders en de school kunnen hier al dan niet op ingaan.

Enkele CLB-activiteiten zijn wel **verplicht** voor leerlingen, ouders en school:

- de medische onderzoeken
- de maatregelen bij besmettelijke ziekten
- de begeleiding bij leerplichtproblemen

Werking

Het CLB werkt **emancipatorisch** (wie een vraag stelt, beslist mee over de aanpak) en **vraag gestuurd**. Het speelt in op bestaande noden bij ouders, leerlingen, leerkrachten en scholen.

Begeleiding situeert zich best **zo dicht mogelijk bij de leerling**. Wat ouders en leerkrachten zelf kunnen, moet het CLB niet doen. Het CLB zal ondersteunen in de aanpak van leer-, ontwikkelings- of opvoedingsproblemen. Wanneer dit niet volstaat, kan het CLB zelf de begeleiding opnemen.

Voor meer informatie: <http://www.vclbleuven.be/>

Externen

We streven naar een nauw contact met alle betrokken partijen. Ook externe hulpverleners horen hierbij.

- **logopedisten:** uitspraak, articulatie, taalverwerving en opbouw woordenschat, ondersteuning bij leerproblematieken (lezen/spelling/wiskunde), stotteren
- **kinesisten:** verbeteren van fijne en/of grove motoriek, ondersteuning schrijfmotoriek, ontspanningstechnieken, ondersteuning concentratie en aandacht, verbeteren van de werkhouding en zelfstandig zetten van denkstappen, ontwikkelen van de lateraliteit
- **psychologen:** welbevinden of emotionele problemen: scheiding, rouwverwerking, faalangst, sociale vaardigheidstraining
- **kinderpsychiater/neurologen:** onderzoeken naar ontwikkelingsproblematieken, leerproblematieken, uitschrijven van een diagnose
- **verpleegkundigen:** voor medische ondersteuning in de klas
- **ONWOB-begeleiders:** sinds september 2017 kunnen scholen bij een ondersteuningsnetwerk ondersteuning aanvragen voor leerlingen met een verslag of gemotiveerd verslag. Ondersteuningsnetwerken trachten de scholen sterker te maken in hun groei naar meer inclusief onderwijs. Onze school is verbonden aan het **ondersteuningsnetwerk Oost-Brabant** (ONWOB).

Als school zijn we niet verbonden aan bepaalde externen. Ouders zijn vrij om te kiezen bij wie ze ondersteuning wensen.

Via het CLB kan u steeds adressen verkrijgen waaruit u vrijblijvend een keuze kan maken.

3. Ouders als partner

Gerichte zorg bieden aan een kind kunnen we niet alleen. Ouders kennen hun kind het best en daarom vinden wij regelmatig en helder overleg met de ouders zo belangrijk.

De infoavonden

We starten ons schooljaar het liefst met een **duidelijke kijk** op de **werking binnen de klassen**.

Daarom is het voor ons belangrijk dat ouders mee zijn in het verhaal van de klas. In september organiseren we infoavonden voor de kleuterschool en voor de lagere school.

De avond start met een kort woordje uitleg van de directeur en wordt gevolgd door een concrete uitleg van de klasleerkracht. Bij deze uitleg worden de ouders geïnformeerd over de focus van de leeftijdsgroep of het leerjaar, wordt er een licht geworpen op enkele belangrijke klasafspraken en worden er tips gegeven over omgaan met het leren van lessen en het maken van huiswerk. Dit is voor ons een **belangrijk onderdeel** in de brede basiszorg.

Overleg doorheen het jaar

Wanneer ouders zich zorgen maken of met vragen zitten, is de **klasleerkracht** het **eerste aanspreekpunt**. Vóór of na de schooldag is er steeds tijd voor **informeel overleg** en drie keer per jaar zorgt de school voor een **oudercontact**. Ervaringen en bevindingen van op school en van thuis worden uitgewisseld.

Soms is er **meer en uitgebreider overleg** nodig en worden de zorgcoördinator en directie, eventueel ook externe partners, bij het overleg betrokken. Meestal organiseren we dan extra overlegmomenten (**MDO's**) om snel en concreet op een specifieke hulpvraag in te gaan.

4. Het leerlingvolgsysteem Questi

Om de leerlingen in onze school systematisch en goed op te volgen, proberen we alle nuttige informatie overzichtelijk bij te houden. Elk kind heeft een eigen online dossier dat schoolintern wordt gebruikt om belangrijke gegevens op te slaan en uit te wisselen.

Elk dossier is opgebouwd uit een zorgfiche, resultaten van dagelijks werk, objectieve testen en algemene leerlinggegevens. Alle informatie wordt vanaf de kleuterschool tot en met het 6^e leerjaar doorgegeven.

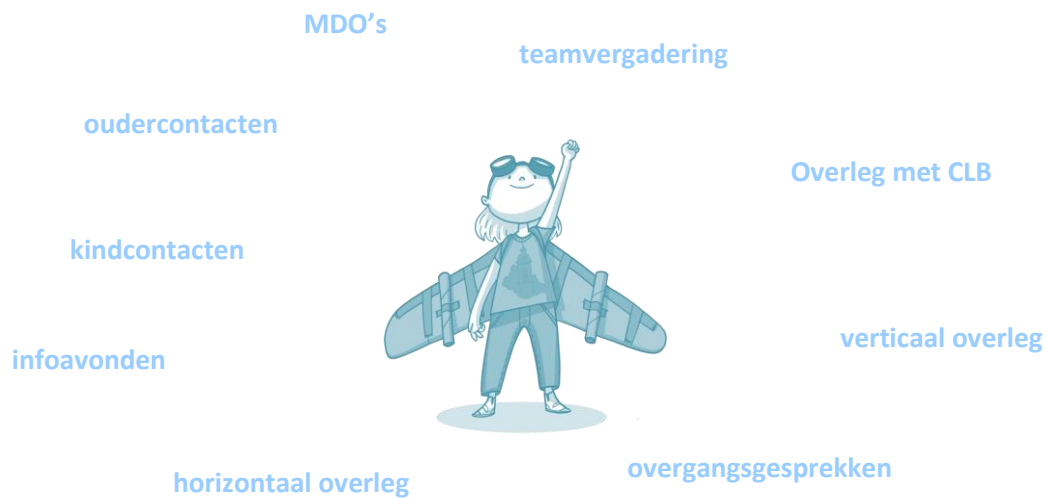
De klasleerkracht en zorgcoördinatoren zijn beheerders van deze dossiers en worden bijgestaan door de ict-coördinator, die ook een aanzienlijke rol speelt in de digitale organisatie van de school.

De **zorgfiche** bevat verslagen en notities van verschillende overlegmomenten, schooleigen of externe documenten die niet verloren mogen gaan en informatie over specifieke maatregelen en hulpmiddelen die de leerling nodig heeft.

In de kleuterschool wordt driemaal per jaar een **screening** rond welbevinden, betrokkenheid en competenties op de verschillende ontwikkelingsdomeinen ingevuld.

In de lagere school krijgen de leerlingen vier maal per jaar een **rapport**. Naast het dagelijks werk evalueren we ook gedrag, werkhouding en sociale competenties.

5. Overleg

Om de zorg voor de kinderen zo goed als mogelijk uit te dragen, is regelmatig overleg cruciaal. We onderscheiden verschillende vormen van overleg binnen onze school.

Overleg met ouders

Zoals eerder weergegeven is de ouder een belangrijke partner in de zorg voor het kind op school. Via de **infoavond** en de 3 **oudercontacten** doorheen het schooljaar, bespreken we ervaringen en bevindingen van op school en thuis.

Als er van de school of van de ouders een grotere hulpvraag is, volgt soms ook uitgebreider overleg. Bij dit overleg, of **MDO**, zit de ouder met de klasleerkracht, de zorgcoördinator, de directie en eventueel een externe partner aan tafel om een oplossing voor de hulpvraag te vinden.

Overleg binnen het schoolteam

Net voor het begin van het schooljaar houden de klasleerkrachten en het zorgteam **overgangsgesprekken** met de collega's van de volgende leeftijdsgroep of leerjaar om de belangrijkste informatie van de leerlingen ook mondeling door te geven.

Tweemaal per jaar organiseren we een **MDO met de klasleerkracht en zorgcoördinator**, nadien eventueel met het CLB, waarin we het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van iedere kind bespreken. Tweewekelijks zitten de zorgcoördinatoren samen met de **CLB-ankers** voor extra advies, inzicht en opvolging.

Het hele schoolteam zit ook tweemaal per maand samen in een **teamvergadering** omtrent concrete afspraken, projecten of de pedagogische werking van de school. Tijdens of na deze vergaderingen is er voor de klasleerkrachten en het zorgteam van dezelfde leeftijdsgroep of leerjaar tijd voorzien voor onderling overleg.

Verscheidene klasleerkrachten houden **kindcontacten** in hun klas.

6. Testing

Wetende dat toetsen een **momentopname** zijn, kunnen ze ons over een langere periode heen toch een waardevolle aanvulling geven op de **evolutie** van het kind. De toetsen geven ons indicaties zodat we op tijd kunnen bijsturen, verder herhalen of remediëren.

De resultaten van het **dagelijks werk** geven ons, naast observatie tijdens lessen, een blik op wat de leerlingen kunnen met leerstof die in een gekende vorm wordt aangeboden.

Het sociaal-emotioneel **welbevinden** wordt ook tweemaal per jaar voor elk kind in kaart gebracht door middel van een screening.

De resultaten van **genormeerde toetsen** geven ons een blik op wat leerlingen kunnen met leerstof die niet in een gekende vorm wordt aangeboden. In onze school nemen we volgende genormeerde toetsen af:

- Toetertesten (Schoolrijheidsproef)
- KWIK (Competentieproef (occasioneel))
- AVI-leestesten (Analyse van Individualiseringsvormen: het lezen van teksten)
- LVS-toetsen (Leerlingvolgtoetsen)
  - Rekenen
  - Spelling
  - Lezen (het lezen van woorden)
- IDP's (Interdiocesane proeven)

De resultaten van deze toetsen worden voornamelijk binnen het schoolteam besproken en gebruikt, maar kunnen ook aan bod komen tijdens MDO's met ouders en externen.

7. Overgangsmomenten

Elk jaar worden er nieuwe klasgroepen gevormd en na het eerste leerjaar verhuizen de leerlingen zelfs van speelplaats of van locatie. De kinderen hun wereld verandert en wordt weer groter. Wetende dat dit allemaal niet zo evident is, proberen we deze overgangsmomenten voor de leerlingen wat te vergemakkelijken.

Integratie 3^e kleuterklas – 1^e leerjaar

De leerlingen van de 3^e kleuterklas en het 1^e leerjaar wisselen driemaal per jaar van leeftijdsgroep en klasleerkracht. Tot slot volgt er op het einde van het jaar nog een afsluitmoment.

Integratie 1^e leerjaar – 2^e leerjaar

De leerlingen van het 1^e leerjaar en het 2^e leerjaar wisselen op het einde van het schooljaar eenmaal van leerjaar en klasleerkracht.

Integratie 6e leerjaar – secundair

Ter voorbereiding van het bepalen van de studiekeuze werken de leerlingen van het zesde leerjaar met de **brochure** van het CLB: 'Op stap naar het secundair.'.

De **CLB-medewerker** geeft in elke klas uitleg over de werking van het secundair.

Elk jaar bezoeken de leerlingen een middelbare school ter **kennismaking**.

Continuïteit van zorg via de overgangsgesprekken en Baso-fiches

Aan het einde van het schooljaar bereiden de klasleerkrachten hun overgangsgesprekken voor op Questi en geven deze informatie ook mondeling door, net voor het begin van het nieuwe schooljaar.

De klasleerkrachten van het 6^e leerjaar doen deze overdracht van informatie via de Baso-fiches. Deze fiches gaan mee naar de middelbare school, zodat ook zij de nodige informatie van de leerling krijgen.